

Bruxelles, 2 iunie 2022
(OR. en)

9796/22

COH 47
SOC 334

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	2 iunie 2022
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	8980/22
Subiect:	Cel de al 8-lea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială: Concluziile Consiliului referitoare la comunicarea cu privire la cel de al 8- lea raport privind coeziunea „Coeziunea în Europa în perspectiva anului 2050” - Concluziile Consiliului (2 iunie 2022)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului referitoare la cel de al 8-lea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială „Coeziunea în Europa în perspectiva anului 2050”, aprobate de Consiliu (Afaceri Generale/Coeziune) în cadrul celei de a 3875-a reuniuni a sale din 2 iunie 2022.

**Concluziile Consiliului referitoare la comunicarea cu privire la cel de al 8-lea raport privind
coeziunea**

„Coeziunea în Europa în perspectiva anului 2050”

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

1. REAMINTEȘTE că politica de coeziune urmărește să reducă atât decalajele dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni, cât și rămânerea în urmă a regiunilor celor mai puțin favorizate și să promoveze dezvoltarea armonioasă generală a Uniunii;
2. SALUTĂ cel de al 8-lea raport privind coeziunea ca fiind un bilanț valoros al evoluțiilor în materie de coeziune economică, socială și teritorială a Uniunii Europene, precum și analiza din raport referitoare la contribuția politicii de coeziune la integrare, convergență și competitivitate, pe baza celor mai recente statistici disponibile;
3. RECUNOAȘTE:
 - că cel de al 8-lea raport privind coeziunea apare în contextul diferitelor crize care afectează Uniunea Europeană (pandemie, dezastre naturale, agresiune militară) și al provocărilor pe termen lung (cum ar fi schimbările climatice și demografice), cu consecințe economice, de mediu și sociale majore pentru coeziunea Uniunii Europene;
 - că aceste provocări și crize au un impact asimetric asupra statelor membre și a regiunilor UE și, în consecință, pot crește disparitățile și inegalitățile, creând provocări diverse pentru politica de coeziune;

4. IA ACT de evoluțiile semnificative din ultimii zece ani:
- coeziunea economică și socială la nivelul Uniunii s-a îmbunătățit, dar convergența s-a datorat în principal creșterii relativ puternice din multe regiuni mai puțin dezvoltate, în timp ce unele regiuni cu venituri medii stagnează;
 - s-au înregistrat progrese semnificative în îmbunătățirea ocupării forței de muncă, însă disparitățile regionale rămân mai mari decât înainte de criza financiară din 2008;
 - decalajele dintre anumite regiuni și din interiorul acestora persistă și uneori chiar se adâncesc, iar unele regiuni par să fie prinse într-o capcană a dezvoltării;
 - decalajul regional în materie de inovare în Europa s-a adâncit. În plus, unele regiuni se confruntă în continuare cu lacune în materie de conectivitate, care le afectează capacitatea de a profita pe deplin de avantajele pieței interne;
 - inovarea, spiritul antreprenorial, dezvoltarea digitală, dar și buna guvernare și, acolo unde este necesar, investițiile în infrastructură sunt elemente importante pentru creșterea economică pe termen lung și dezvoltarea teritoriilor, pentru îmbunătățirea accesului la servicii și pentru calitatea vieții cetățenilor;
 - efectele schimbărilor demografice (migrația internă și externă, îmbătrânirea populației, depopularea și exodul creierelor) sunt resimțite în toate statele membre, dar în special în regiunile mai puțin dezvoltate, în cele rurale și în cele periferice;
5. REAMINTEȘTE atașamentul său față de o politică de coeziune care să contribuie la reforme structurale și la investiții, în vederea obținerii unor rezultate economice și sociale mai bune în toate regiunile, și care să se dezvolte pe parcursul unui ciclu de programare pe termen lung și EVIDENȚIAZĂ afirmația din raport potrivit căreia, pe termen lung, această politică generează beneficii pentru toate regiunile;

6. SUBLINIAZĂ că politica de coeziune, ca politică ancorată în realitățile locale și bazată pe gestiune partajată, parteneriat și guvernanță pe mai multe niveluri, ar trebui să țină seama în mod corespunzător de nevoile și de potențialul teritoriilor, permițându-le să se orienteze spre cele mai relevante investiții la nivel local, de exemplu prin intermediul strategiilor lor de dezvoltare locală sau al strategiilor lor de specializare inteligentă, și ar trebui să încerce să dezvolte în comun soluții integrate la nivel regional, subregional sau interregional, valorificând totodată experiența în materie de cooperare dobândită prin programele Interreg, în vederea unei mai bune asumări a priorităților europene pe teren;
7. SOLICITĂ ca principiul de a nu face rău coeziunii să fie conștientizat în general în cadrul tuturor politicilor și inițiativelor Uniunii, precum și al punerii în aplicare a pieței interne, inclusiv a normelor privind ajutoarele de stat, în conformitate cu articolul 175 din TFUE, și ÎNCURAJEAZĂ Comisia Europeană să aibă în vedere includerea evaluărilor impactului teritorial (analiza din perspectivă regională) în politicile relevante ale UE, atât în etapa de elaborare, cât și în cea de evaluare a acestora.

I – Priorități mai bine orientate pentru răspunsuri structurale la provocările majore, utilizând noi surse de creștere economică

CONSIDERĂ că:

8. Tranziția verde și cea digitală reprezintă provocări majore, care oferă noi oportunități pentru creșterea economică europeană, în direcția căreia ar trebui să ne orientăm investițiile și să asigurăm o adaptare echitabilă, pentru a evita apariția unor noi disparități în urma acestor tranziții;
9. Inovarea, spiritul antreprenorial și diversificarea economică, precum și buna guvernanță pot fi factori-cheie ai creșterii economice regionale pe termen lung și ai unei mai mari reziliențe la șocurile asimetrice;

10. Pentru a ajuta cetățenii, întreprinderile și teritoriile, în special municipalitățile, dar și întreprinderile mici și mijlocii să asigure progresul tranziției verzi într-un mod echitabil din punct de vedere social, este necesar ca acestea să fie sprijinite în eforturile lor de a aborda schimbările climatice și tranziția energetică, de a consolida reziliența la riscurile climatice și de a asigura o economie circulară durabilă și un mediu curat și bogat în biodiversitate, precum și să fie încurajate să pună în aplicare soluții bazate pe natură;
11. Pilonul european al drepturilor sociale sprijină și completează acțiunile statelor membre pentru o societate mai justă și mai incluzivă;
12. Pentru a pregăti mai bine cetățenii să facă față tranzițiilor din societățile noastre, ar trebui sprijinite adaptabilitatea și dezvoltarea de noi competențe, inclusiv prin consolidarea educației, a învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale;
13. Pentru a reduce vulnerabilitatea și excluziunea socioeconomică, politica de coeziune ar trebui să sprijine integrarea celor mai vulnerabile persoane prin locuri de muncă de calitate și prin servicii sociale și de sănătate la standarde înalte;
14. Pentru a se ține seama mai bine de provocările majore generate de schimbările demografice, ar trebui să se acorde o atenție deosebită nevoilor populațiilor aflate în curs de îmbătrânire, consecințelor pentru sistemele noastre de sănătate și sociale, teritoriilor cu populație în scădere, precum și teritoriilor care se confruntă cu provocări multiple legate de tineret.

II – Îmbunătățirea coeziunii prin ancorarea mai fermă a acestora la nivelul teritoriilor

15. RECOMANDĂ ca politica de coeziune să continue să se concentreze puternic pe realitățile locale;

16. SUBLINIAZĂ că politica de coeziune este atât unul dintre cele mai importante instrumente de promovare a dezvoltării în regiunile mai puțin dezvoltate, cât și o politică de investiții majoră a UE, care ar trebui să sprijine în continuare investițiile necesare pentru convergență și să prevină capcanele dezvoltării pentru toate regiunile;
17. REAMINTEȘTE principiile fundamentale de la articolul 174 din TFUE, care promovează dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor și acordă o atenție deosebită zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială și regiunilor afectate de un handicap natural sau demografic grav și permanent, cum ar fi regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației, precum și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase;
18. REAMINTEȘTE, de asemenea, articolul 349 din TFUE, care ar trebui utilizat pentru a sprijini dezvoltarea regiunilor ultraperiferice și pentru a promova o politică de coeziune care să răspundă nevoilor lor specifice, cu soluții diferențiate, care să le consolideze sfera de acțiune și să valorifice inovațiile realizate în aceste teritorii;
19. ESTE DE PĂRERE că insulele și teritoriile periferice și îndepărtate, inclusiv regiunile ultraperiferice, se confruntă cu provocări deosebit de grave, inclusiv din cauza creșterii costurilor transporturilor, și SUBLINIAZĂ necesitatea unei abordări incluzive și specifice față de acestea, pentru a le sprijini în tranzițiile lor;
20. SOLICITĂ să se studieze și să se dezvolte în continuare conceptul de capcană a dezvoltării regiunilor, în scopul de a depăși provocările cu care se confruntă aceste regiuni, de a înțelege mai bine factorii structurali care conduc la capcana dezvoltării și care decurg din aceasta și de a evita ca alte regiuni să cadă în ea;

21. Reflectând viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE, ÎNCURAJEAZĂ dezvoltarea unor strategii locale integrate, accesul la sprijin tehnic și consolidarea capacităților la nivel local, precum și cooperarea și crearea de rețele la nivel european între teritoriile rurale, astfel cum sunt promovate în dezvoltarea Pactului rural al UE;
22. REAFIRMĂ importanța dezvoltării urbane durabile, deoarece orașele sunt motoare ale tranziției, dar și focare de inegalități socioeconomice grave, și SPRIJINĂ legăturile dintre zonele urbane și cele rurale, ceea ce înseamnă că ar trebui să existe strategii de dezvoltare bazate pe zone funcționale și să se acorde atenție rolului de „ancorare” și de „captare” pe care îl joacă orașele mici și mijlocii în prevenirea restrângerii zonelor rurale;
23. SPRIJINĂ valorificarea și partajarea pe scară largă a experienței în materie de cooperare dobândite în cadrul programelor de cooperare teritorială europeană și al strategiilor macroregionale și pentru bazinele maritime, în scopul de a face față provocărilor legate de tranziția verde și cea digitală și de integrarea sistemelor economice locale;
24. SUBLINIAZĂ potențialul ridicat al structurilor consacrate de cooperare teritorială europeană, nu în ultimul rând în situații de criză, precum pandemia de COVID-19, și SPRIJINĂ eforturile continue de consolidare a cooperării transfrontaliere, transnaționale și interregionale între regiunile Europei;
25. ATRAGE ATENȚIA că regiunile care se învecinează cu Rusia și Belarus, precum și cele care se învecinează cu Ucraina și Republica Moldova se confruntă cu o serie specifică de provocări economice și sociale din cauza agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei;
26. SUBLINIAZĂ că această situație are consecințe importante pentru regiunile care se confruntă cu afluxuri de refugiați și pentru UE în ansamblu, inclusiv implicații în materie de energie și de inflație asupra dezvoltării regionale.

III – Propuneri de îmbunătățire a eficacității implementării fondurilor și a accesului la acestea în teritorii

27. SUBLINIAZĂ că politica de coeziune nu este un instrument de criză; cu toate acestea, a ajutat regiunile să atenueze efectele crizelor recente; CONSIDERĂ că această politică trebuie să se poată adapta la noi evoluții fără a-și prejudicia obiectivele structurale și cele pe termen lung, în special prin exploatarea în primul rând a dispozițiilor relevante din cadrul juridic actual;
28. CONSIDERĂ că stabilitatea normelor de gestiune, control și guvernanță de la o perioadă de programare la alta, dar și o aplicare mai omogenă și mai coerentă a normelor pot contribui la simplificarea implementării fondurilor;
29. SOLICITĂ eforturi mai mari în ceea ce privește comunicarea cu publicul larg, continuarea simplificării, precum și sprijinirea și formarea continuă a potențialilor beneficiari sau parteneri, pentru a aduce politica de coeziune mai aproape de cetățenii UE, în special prin intermediul noului său obiectiv de politică 5;
30. SUBLINIAZĂ importanța consolidării capacităților, a evaluării și a aplicării lecțiilor învățate, pentru a îmbunătăți în permanență eficacitatea politicii de coeziune și pentru a promova programe cu randament ridicat;
31. SOLICITĂ să se asigure că sprijinul UE este implementat în mod eficace, în cadrul bunei guvernante, într-un mod transparent și în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

IV – Căi de reflecție pentru viitor

AȘTEAPTĂ CU INTERES:

32. SĂ INIȚIEZE un proces de reflecție cu privire la viitorul politicii de coeziune după 2027, pentru a elabora un set de norme mai simplu și mai eficace și pentru a evita tendința de multiplicare a fondurilor;
 33. SĂ EVIDENȚIEZE complementaritățile și sinergiile cu alte politici și inițiative europene relevante, care trebuie consolidate încă din faza de elaborare a acestora, pentru a spori eficacitatea acestor politici și pentru a reduce sarcina administrativă asupra statelor membre, a regiunilor și a beneficiarilor;
 34. SĂ ORGANIZEZE periodic schimburi de opinii cu privire la politica de coeziune în cursul perioadei de programare 2021-2027, în vederea elaborării viitoarei politici de după 2027.
-